

Alkuperäiskansat

YK:n erityisraportoija José Martínez Cobo ”työmääritelmä” alkuperäiskansoista, jota käytetty kansainvälisesti erilaisissa YK:n foorumeissa

Määritelmä:

Alkuperäiskansoja (indigenous communities, peoples and nations) ovat

- ne, joilla on historiallinen jatkuvuus ennen kolonialismia vallinneisiin yhteiskuntiin, jotka kehittyivät niillä alueilla, joilla tai osissa niissä, ne yhä asuvat.
- Alkuperäiskansojen tulee niin ikään olla vähemmistöasemassa ja kokea itsensä erilaiseksi valtaväestöstä, joka nyttemmin asuttaa samoja alueita.

- Arktisella alueella asuu noin 4 miljoonaa ihmistä, joista noin 10 % kuuluu *alkuperäiskansoihin*
- Alkuperäiskansat ovat asuneet alueella tuhansia vuosia. Alueella on noin 40 eri kansaa, mm. *saamelaiset*, nenetsit, evenkit ja inuiitit (Lähde: Arktinen Keskus)
- Saamelaiset ovat Euroopan unionin alueen ainut alkuperäiskansa
- Saamelaisilla on oma historia, kieli, kulttuuri, elinkeinot, elämäntapa ja identiteetti
- Saamelaisia asuu perinteisillä asuma-alueillaan Suomessa, Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä, yhteensä yli 75 000
- Suomessa saamelaisia on noin 10 500 (Saamelaiskäräjien v. 2019 keräämien tilastojen mukaan Suomessa on 10 759 saamelaista.)
- Saamelaiset ovat kotiseutualueellaan vähemmistönä alueen noin 18 300 asukkaasta. Saamelaisten kotiseutualueella Inarissa asuu eniten saamelaisia ja kunnan alueella käytetään kaikkia kolmea saamen kieltä. Vain Utsjoen kunnassa saamelaiset ovat enemmistönä (54,6 %).
- Suomen saamelaisista jo yli puolet (6 681 / 62,1 %) asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella.



Katso ensimmäiset noin 7 minuuttia videosta Kotiinpaluu
<https://areena.yle.fi/1-62646244>(ensimmäiset 7min)

**Mitä tapahtuu, kun esineitä aletaan katsoa?
Miksi?**

Repatriaatio



Esineen oikeudet, object based learningin menetelmällä:

Onko tällä esineellä ”henki”, tuoko se mukanaan tunteen? Jos kyllä, niin millaisen?

Onko esine edelleen käyttökelpoinen?

Kenellä on oikeus käyttää tätä esinettä, kenellä ei?

Onko jotakin oikeutta tai hyvää tapaa rikottu, että esine on päätynyt sinulle?

Onko hyvä asia, että esine on säilynyt, onko se ollut alkuperäisen valmistajan toive?



Edustaako esine jotain sellaista arvoa, joka on nykyisin hankala?


Kenelle tämä esine nykyisin kuuluu?

www.kulttuurinvuosikello.fi

Saamelainen kulttuuriperintö ja matkailu


LUONTOON

Retkeilykohteet  Aktiviteetit 

Kohde tai reitti 

Retkeile saamelaisten pyhiä paikkoja kunnioittaen

Seidat ovat saamelaiseen kulttuuriin liittyviä pyhiä paikkoja, joita tulee lähestyä kunnioittaen. Saamelaiskulttuurissa pyhät paikat ovat edelleen osa saamelaista identiteettiä ja kulttuuriperintöä, jonka tulee säilyä myös tuleville sukupolville.



Nykyrakentaminen eksotisoi saamelaiskulttuuria, sanoo arkkitehti Eveliina Sarapää

Arkkitehti Eveliina Sarapää haluaisi tuoda saamelaisalueen rakennusympäristöön saamelaista arvomaailmaa.



Inarissa sijaitseva saamelaisten kulttuurikeskus Sajoksen arkkitehtuuriin on haettu inspiraatiota esimerkiksi porontaljan muodosta.

Taide | Esimerkiksi saamelaisaktivisti Petra Laiti on arvostellut yhtä Katariina Sourin teoskokonaisuuden maalauksista.



Katariina Sourin Pohjan kosketus -teoskokonaisuus on herättänyt keskustelua. Saamelaisaktivistit ovat arvostelleet yhtä maalauksista sosiaalisessa mediassa. Kuva: Katariina Sourin